

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 277. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hónap ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

A kivándorlás.

Nagybecskerek, december 3.

A kivándorlás szabályozásáról szóló törvényjavaslat, melyet osztatlan elismeréssel fogadott az egész közvélemény, nem sokára a parlament elé kerül. Mindenkinek el kell ismernie, hogy ez a törvény Széll Kálmán kormányzatának egyik kiváló jelentőségű ténye. Az egész törvényjavaslat fölött ott lebeg a szabadelvűségnek az a megtestelt szelleme, amely összhangba hozza az individuális érdekek és jogok összeségét a nemzeti, állami és társadalmi érdekekkel.

Egyik sarkalatos momentuma a javaslatnak ebből a szempontból, hogy a kivándorlási hajlamot nem generalizálja s következképpen kerül az oly intézkedéseket, amelyek a kivándorlásnak minden áron való megakadályozását drákói szigorral erőszakolnák. Meglátja és gyakorlati érzékkel számot is vet azokkal az egyéni viszonyokkal, amelyek honfitársainkat a kivándorlásra ösztönzik s ez ösztönt ott akarja korlátozni, ahol a lelkiismeretlenség, a könnyelműség és törvénybe ütköző momentumok hatnak közre, hogy véreink elidegenedjenek tőlünk.

A közgazdasági és ipari, általában a megélhetési viszonyok javulása egymagában nem elegendő a kivándorlási hajlam megszüntetésére. Mindig marad egy töredéke a szegényebb, a saját munkaerejéből élő népességnek, amelyet a jobb kereset, az anyagi helyzet javításának reménye idegenbe csábít. Ezen természetes, mondhatni lelki csábítást korlátozni vagy megszüntetni lehetetlenség. Annál szükségesebb és indokoltabb azonban korlátozni, sőt üldözni azokat a csábításokat, amelyeknek a hátere szennyes üzleti érdek, a tudatlanság és tapasztalatlanság alattomos és furfangos kiaknázása. Ezért helyeződik a javaslat sulypontja a kivándorlás korlátozásának egyik leghathatósabb eszköze: az állami és hatósági ellenőrzésre az egész vonalon.

A kivándorlók a kivándorlási szándék nyilvánításától kezdve egész megérkezésük helyéig közpédái voltak azoknak a mindenféle ügynököknek, csalóknak és kizsákmányolóknak, akik őket az egész uton végigzsarolták. Ezenkívül a mi kivándoroltjaink az idegenben sem részesültek eddig oly támogatásban és segélyezésben, mint a legtöbb állam alattvalói, amelyeknek meg vannak a kellő intézményeik, amelyekkel a kivándorlottakat oltalmazzák.

Két irányban kellett hatékony ellenőrzést megteremteni. Itthon és az idegenben. Itthon akként, hogy egyrészt a csábító ügynökök működése lehetetlenné tétessék, másrészt, hogy a szállítás közben honfitársaink ki ne zsaroltassanak a kivándorlók ezerfajta hiénaitól. Az idegenben pedig intézményeket kell teremteni, amelyek a kivándorlott egyének és a haza közt a kontraktust fentartják, a hazához való tartozandóság érzetét ápolják s a visszatérést lehetővé tegyék.

Mindenekelőtt az ügynöki intézményt, ezt a nemzetközileg szervezett zsaroló fajzatot kellett működésében megbénítani. Kezdődik pedig ez a megbénítási akció azokkal a szigorú intézkedésekkel, amelyek a szállítási vállalkozót ellenőrzés alatt tartják s betetőzést nyernek azzal a módosított rendelkezéssel, amely az ügynöki intézménynek eleinte kontemplált szervezetét a meghatalmazottak intézményével helyettesíti. Széll Kálmán maga terjesztette be az igazságügyi bizottság legutóbbi ülésében az erre vonatkozó módosítást, amelylyel felelőssé teszi a vállalkozót meghatalmazottjának cselekményeiért magánjogilag; rendes, meghatalmazott díjazására kötelezi a vállalkozót a meghatalmazottal szemben s ennek működési körét és kvalifikációját a legszigorubb kautélákhoz köti. Ily formában a kivándorló valóban lelkiismeretes utmutatót, becsületes tanácsadót és jogos érdekeinek oltalmozóját nyeri a meghatalmazottban.

A másik szempont, amely becsessé és nagy horderejűvé teszi a javaslatot, az irányítás ellenőrzése. Az a gondolat, hogy

a kivándorló az állami ellenőrzés és védelem részese legyen egész addig, amíg rendeltetése helyére jut, szükségszerűleg megérlette azt a gondolatot, hogy a kivándorlási áram Fiumén át vezetessék. Itt teljesen érvényesülhet a magyar állam ingerenciája s teljesen kivonatik a kivándorló a lelkiismeretlen elemek üzleti zsarolásai alól. Igaz, hogy a tengeri ut valamivel hosszabb, mint Hamburgból, de meg rövidül a Hamburgig való utazással és kiegyenlítődik a szállítás olcsóságával s az élelmezésnél, az egyéb szükségleteknél mutatkozó becsületesebb, tehát olcsóbb kiszolgálással. Magára Fiumére nézve jelentékeny fejlődési faktorra válik ez az irányítás, elannyira, hogyha beválik mindaz a remény, amit tisztesség, olcsóság és emberiség dolgában ez új irányhoz fűzünk, ennek meg lesz a csábító hatása más államok kivándorlóira is, akik szintén a Fiumén át vezetett ut irányt fogják kultiválni.

S amint itthon bizonyos irányba akarjuk terelni a kivándorlást, a tengerentul is azon leszünk, hogy bizonyos irányba tereledjék az. Igen messze kiható eredménye lenne, ha sikerülne odaát a tengeren túl lehetőleg kevés helyre centralizálni a kivándorlási áramot, hogy egyrészt a kivándorlottak érdekeire szolgáló intézmények odakünn szintén centralizálhatók legyenek, másrészt pedig a visszavándorlás lehetősége könnyíttessék.

A keretek tehát, amelyeket Széll Kálmán törvényjavaslata felállít, olyanok, hogy azokon belül az egyéni és a nemzeti érdek összhangja a legsikeresebben előmozdítható. A törvények látszólag rideg betűi közt is érezhetővé válik a hazaszeretet és humanizmus, amely a törvény alkotóját áthatotta, a midőn kivándorló véreink sorsáról gondoskodik. Ennek az emberi és hazafias szellemnek érvényesülnie kell a jövőben s érvényesülni is fog azoknak a százezreknek a lelkében, akik a jövőben áldani fogják ezt a törvényt, üdvös intézkedései és áldásos eredményeiért.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Az asszony.

Mariska újra kezébe vette a levelet. Olvasni ugyan nem bírt, mert homályos volt a szeme a könyektől, de hiszen ugyis tudta már mindenik szavát kívülről.

A levélben ez állt:

Édes Mariskám!

Maga már biztosan tudja, hogy megbuktam az érettségim. Igaza van az apámnak, nem lesz belőlem soha semmi. Nyomorult, haszon-talan ember vagyok, miért legyek tovább még terhére a világnak, magamnak és magának édes Mariskám!

Férfiúi becsületszavamat, hogy feleségül veszem, nem tudom beváltani. S így elhatároztam, hogy meghalok. De mielőtt tervemet végrehajtanám, engedje meg, hogy még egyszer láthassam. Jöjjön el este 6 órakor a népligetbe várni fogom. Hadd mondjak utoljára egy „isten hozzádot“, hiszen arra még jogom van. Ha meg is buktam a vizsgán, de szerettem magát és ha a fizika tanára, az a nyomorult Kovács, nem áskálódik ellenem, pár év múlva hű hitvesemként vezetem volna be magát házamba. Most már mindennek vége. Csak még egyszer meg akarom mondani, hogy szerettem, szeretem és szeretni fogom a sirban is. És aztán hadd nyeljen el az örök sötétség.

Kálmán.

Mariska két kezére hajtotta fejét és keservesen zokogott. A levél szíve mélyében megrendítette. Az, hogy Kálmánt visszatartsa az öngyilkosságtól, eszébe sem jutott, ellenben szilárdan elhatározta, hogy együtt megy a halálba kedvesével.

Az óra ötöt ütött, Mariska lázas, remegő kézzel kezdett öltözködni. Minden ízében reszketett. Viszonyuk eddig nem állt egyébből, mint hogyha szerető tehetők, sűrűn és erősen szorongatták egymás kezét. Gyermekesek voltak még mind a ketten és a csokoládéság nem merészkedtek.

Most légyottra megy, formális találkára. Kevés képzete volt az ilyen dolgokról, de sejtette, hogy ez nagy, egész életére döntő lépés. Mind-egy. Kálmánért a halálra is szánva. Letörölte könyeit, fátját kötött a kalapjára és megindult a liget felé.

Csuf, borongós őszi nap volt. A szél erősen füttyölt és Mariska könnyű kis kabátjában dide-regni kezdett. De csak a teste fázott, az arca lángban égett. A szeme ki volt táguva, mint a nagy, a lázas betegké. Egyszer csak valami fehér pelyhet látott a kabátján. A fehér pelyhet követte többi társa és Mariska egy pillanatig megállt: nini, esik a hó! Aztán tovább sietett, finom kis alakja lassankint fehér lett a sűrűn szállingózó hópelyhektől. Dideregve rázkódott össze, mert már fogai vacogtak a hidegtől.

A népliget még mesze volt, a kis leány nem szokott ilyen hosszú sétákhoz. Az izgalom is kimerítette. Minden pillanatban az ájulás környékezte. Szédült a feje, káprázott a szeme. De újra, meg újra erőt adott neki a gondolat, hogy Kálmán már kétségbeesetten és szívzszakadva várja.

Kálmán csakugyan elindult öt óra tájban. Épen a kabátját gombolta, mikor édesanyja rászólt:

Eredj be Szinaynéhoz és mondd meg neki, hogy holnap délutánra várom őt uzsonnára.

Kálmán bólintott. Arra gondolt, hogy a holnapi uzsonnából aligha lesz valami. Már képzeteiben hallotta anyja szívzaggató sikoltozásait, látta könyeit. Egy kicsit összeborzadt, de aztán fölvetette a fejét:

— Meg kell lenni.

Szinayné előtt azonban eszébe jutott, hogy mégis föl szól a szép özvegynek. Tetszett neki a romantikus póz, amelyben mutathatja magát. Hogyan fogják majd holnap emlegetni: hiszen tegnap még nálam volt, beszéltem vele és mit sem vettem észre. Micsoda lelkierő volt ebben a fiuban! . . .

— Igen, igen fölmegek Szinaynéhoz.

Egy kicsit dobogott a szíve. Ez a szép harmincöt éves asszony oly gyakran megzavarta különös pillantásaival. Az asszonynak szép, nagy, barna fátyolozott szeme volt. Ritkán nyitotta ki egészen, de ha véletlenül kinyitotta és ránézett, ez a tizenhétéves fiú minden ízében remegett tekintete alatt. Az igazat megvallva, félt ettől az asszonytól, mint ahogy különben félt mindegyiktől. Nem voltak még éretlen kalandjai, titkos kirándulásai.

Még nem merte megcsókolni a leányt, kibe szerelmes volt.

Szinayné különben gyakran járt hozzájuk, ilyenkor mindig jószágon beszélgetett vele ta,

Rohonczy Gedeon Horgoson. Rokonszenves, szép fogadtatásban részesítette Horgos választó polgársága vasárnap Rohonczy Gedeont, a tápéi kerület országgyűlési szabadelvűpárti képviselő jelöltjét. Rohonczy programbeszédét lelkes éljenzéssel kísérték s állandó figyelemmel hallgatták a választók. A jelölt pénteken délelőtt a kerület más helyén, Kisteleken tartja meg programbeszédét.

A bevándorlási törvényjavaslat. A képviselőház igazságügyi bizottsága tegnap délután Hódossy Imre elnöke alatt ülést tartott, melyben a kormányt Széll Kálmán miniszterelnök, Plósz Sándor igazságügyminiszter, Mohay Sándor államtitkár és Sélly miniszteri tanácsos képviselte. A bizottság Heintz Hugó előadása mellett Széll Kálmán felvilágosításai alapján tárgyalta a bevándorlási, a határrendőrségről szóló és a három új csendőrkörület felállításáról szóló törvényjavaslatokat. Ugyszintre tárgyalta Neumann Armin előadásával a konzuli bíraskodásról szóló jelentést.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeltől 10 óráig kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/4-6-tól 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Szabó Ferenc ünneplése. Xavéri szent Ferenc névünnepe alkalmából ma nagy számmal keresték föl az ismerősök és tisztelgők a róm. kath. plébániát, hogy kifejezzék jó kívánásaikat Szabó Ferenc apát-plébánosnak és orsz. képviselőnek, ki ez alkalomból vendégszerető házában tegnap és tegnapelőtt este vacsorát adott, amelyen megjelentek a hatóságok fejei, a házigazda ismerőseinek és tisztelőinek nagy sora s a díszes vendégsereg lelkes ovációban részesítette Szabó Ferencet, aki meghatottan fogadta az ünneplést.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter Vajdics Kristóf nagyszentmiklósi kir. járásbíró-sági segédtelevékönyvezetét a nagyszentmiklósi kir. járásbíróshoz televékönyvvezetővé nevezte ki.

Áthelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter Magyarai Károly csikszentmártoni kir. járásbíró-sági televékönyvvezetőt a nagyszentmiklósi kir. járásbíróshoz helyezte át.

A vármegyei közegészségi bizottság ülése. Torontál vármegye közegészségi bizottsága december hó 10-ikén délelőtt 11 órakor a vármegyei ház alispáni kistermében ülést tart.

Miklós orosz nagyherceg Pusztaszerezen. Említettük, hogy Miklós orosz nagyherceg két nap óta ismét vendége Pallavicini Sándor őrnöknek a pusztaszerei kastélyában és főúri társaságban naponként nagy vadászkirándulásban vesz részt. Ez az ideai vadászat az algyői ura-

dalomban négy napig tart. A nagyherceg nagyon jól érzi magát a hangulatos vadász-mulatságon. Minden napra ki van rendelve a pusztaszerei kastélyba Szegedről Urbán Lajos a zenekarával és éjjelleg húzzák ott a nagy uraknak a szebbnél-szebb magyar nótákat. A banda a hajnali vonattal visszatér Szegedre és másnap délbe is kiutazik. Több szép Dankó-nótát megismételgetett tegnap Miklós nagyherceg. Vad persze, főként nyul, van bőven és falkástól űzik a hajók seregei a főúri puska-csövek elé az ideai tenyésztes rengeteg állományát. A tegnapi vadászat eredménye 2597 nyul, 10 őz és 170 fácán volt.

A vidéki sajtó a parlamentben. Gróf Apponyi Albert, a képviselőház elnöke, a vidéki hírlapírók országos szövetségének elnökségét holnapra az új országház elnöki fogadótermébe értekezletre hívta meg, hogy a vidéki napilapoknak a hírlapírói karzaton való elhelyezését megbeszéljék. Az országos szövetséget ezen értekezleten Barát Ármán, Palócz László és dr. Brájer Lajos fogják képviselni, kik e célból ma Budapestre utaznak.

A „Torontáli kör” közgyűlése. A budapesti „Torontáli kör” december 6-ikán este 9 órakor Budapesten, a Medicus-kávéház külön helyiségében tartja beszámoló és tisztújító közgyűlését.

A fekete december. Az ideai december szerepet cserélt novemberrel. Míg a múlt hónap elején csöndes megadással készültünk az esős, ködös és sáros napokra, hirtelenében esikörgő hidegre virradtunk. Sivitott a téli szél, pocsolják, tavak egymásután befagytak, sőt még a nagyobb folyók is erősen küzködtek a jégtáblákkal. Halifaxnak esztendő óta busuló hívei az idén összeütötték a bokájukat s olyan vidám iringálást vittek véghez a jégpályákon, amilyenben már hosszú idő óta nem volt részük. Mesés jégünnepek terveit föttek a koresolyázók koponyájában, miglen egyszer csak hirtelen, mint amilyen hirtelen beköszöntött a kemény hideg, télapónak inába szállt nagy erejű s olyan olvadóköny lett, hogy csakugy locsog most mindenfelől a víz, a sár. A poétikus fehér hópihéek lágy zizegése helyett súlyos esősepppek verik az ablakot s olyan, de olyan szomorú fekete decemberre virradtunk, amilyent még a legkellemetlenebb novemberből sem várnánk.

Köszönetnyilvánítás. A városi tisztikar a néhai Wégling János városi közgyám koszorújára rendezett gyűjtésből fennmaradt 9 korona 70 fillérről összeget a helybeli Iskolagyermekbarát-egyesületnek adományozta, amiért e helyen is hálás köszönetet mond az egyet elnöke, Menezzer Lipót.

Ünnepelt emberbarát. Mint Temesvárról írják, tegnap nyujtották át ünnepiesen Sailer Antal temesvári polgárnak a koronás aranyéremkeresztet, melylyel a király a nemes emberbarátot legutóbb tett nagylelkű alapítványiért kitüntette. A kitüntetést dr. Geml József polgármester-helyettes nyujtotta át a városi házban lelkes beszéd kíséretében Sailernek, akit az ünnepi aktuson megjelent polgártársai nagy ovációban részesítettek.

A mozdulat anyai volt, de a kéz forró. Kálmán hirtelen megragadta a fehér kezét és lá-as ajkához szoritotta egyszer, kétszer, sokszor... Az asszony még mindig vizgasztaló, anyai szavakat mondott neki, de szeméből tűzsugarak cikkáztak és a fiu, mert ugyis el volt szánya a halálra, arra gondolt, hogy ő ezekben a tűzsugarakban fog elégni...

Este volt.
Kellemes mámorító este. Az asszony nem gyujtott lámpát, csak úgy sötétben sutogtak:
— Szeretsz? — kérdezte az asszony.
— A tied vagyok.
— És nem gondolsz többet arra a bolondságra?

— Nem. Élni akarok te érted.
Mikor azután kilopódzott a lakásból, már csakugyan nem gondolt a halálra. Merészen fölvetett fejfel, kissé büszkén ment előre. A hó-pelyhek hulltak, hulltak a földre, a fiu maga elé bámult, elmosolyodott, majd erősen zakatoló szívére szoritotta kezét. Erős, határozott, férfias léptekkel ment hazafelé...

Odakünt a népligetben egy fehér, karsu kisleány zokogva takarta el az arcát.
Azóta már biztosan halott.

És roskadozva a nagy fájdalom alatt hazafelé indult a kisleány. Azt hitte, a halál rabolta el tőle fiatal szerelmesét. Még nem tudta, hogy csak csatát veszített. A leányok örökös szegényteljes veszteségét szenvedte át, kiknek mindig bukniok kell, ha asszonyokkal állanak szemben.

Lengyel Laura.

A szerb egyházi dalárda új karnagya. A nagybecskereki szerb egyházi dalárda legutóbb tartott választmányi ülésén Oswald Antal jeles karmestert választotta a dalárda karnagyává.

Éves-bérletjegyek kiadása a M. Á. V. összes vonalain. A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a magy. kir. államvasutak összes saját vonalain — tehát az üzemében levő helyi érdekű vasutak kivételével — az 1903. évre érvényes éves-bérletjegyek f. évi december hó 1-től kezdve ki fognak adni. Ezen jegyek árai: az I. osztályban 1100 kor., a II. osztályban 770 kor., a III. osztályban 440 kor. Ezen kívül minden jegyért két korona kiállítási illetéket kell fizetni. A jegyek árát teljes összegben kell fizetni akkor is, ha a jegy évközben váltatnék is. Egyes vonalrészekben érvényes jegyek nem adnak ki. A bérletjegy kiszolgáltatását csak 8 nappal a megrendelés és a bérletjegy árának beérkezése után lehet igényelni. Az I. és II. osztályú bérletjegyek valamennyi rendes személyszállító vonaton a megfelelő kocsiosztályban, a III. osztály bérletjegyek azonban csak személyes vegyesvonatokon érvényesek. Express-vonatokon a bérletjegyek csak az ezen vonatokra nézve megállapított külön díjszabásban foglalt pótdíjak ráfizetésével érvényesek, külön vonatokon pedig egyáltalában érvénytelenek. Az éves-bérletjegyek a magyar kir. államvasutak A. I. b) ügyosztályánál (Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 73.), továbbá a magyar kir. államvasutak központi menetjegyirodájában (Budapest, V., Vigadó-tér 1.) az esedékes összeg lefizetése, az újabb időből származó, látogatójegy alakú, hasonló célra még igénybe nem vett két arckép csatolása mellett és a jegyvásárló nevének, foglalkozásának és lakóhelyének (utca, házszám, emelet, ajtószám) közlése mellett, még pedig írásbeli megrendelés alapján is adnak ki. A tulajdonos a két arckép mindegyikét, az arckép képes oldalának alján tintával a fényképen saját kezű teljes névaláírásával ellátni tartozik. Egyébként a bérletjegyek használatára nézve az azokban foglalt határozmányok mérvadók.

Hangverseny. A nagybecskereki Zenekedvelők Egyesülete december hó 6-án, szombaton a „Korona”-szálloda nagytermében Ripka Armin karnagy vezetésében Schell Alfrédné urnő, Ripka Gizella urhölgy és a nagybecskereki „Harmónia” férfi dalkör közreműködése mellett táncosal egybekötött hangversenyt rendez. A hangverseny fél 9-kor kezdődik.

A féláru vasuti jegyek. A magyar államvasutak igazgatósága közli: A jövő 1903. évre érvényes féláru vasuti jegy váltására jogosító arcképes évi igazolvány kiállítása immár kezdetét vette. Miatán a jelenleg érvényben levő igazolványoknak 5 évi időszaka az évvel letelik, azok többé nem érvényesíthetők és új igazolványok állíttatnak ki. Minthogy az új igazolványok kiállítása jelentékenyen több időt vesz igénybe, mint az egyszerű érvényesítés, emellett saját érdekükben ismételtlen figyelmeztetnek az igényjogosultak, hogy igazolványaik kiállítását a magy. kir. államvasutak igazgatóságától (Budapest, Andrassy-ut 73—75. szám) haladéktalanul kérelmezzék. Az igazolványok kiállítása ugyanazon módon kérelmezendő, miként ez a megelőző években is történt. A tényleges szolgálatban állók által ugyanis rendes szolgálati úton, a nyugdíjasok által pedig hatóságilag látalmazott kérvényekkel, a kérvényen az a körülmény, hogy a kérelmező nyugdíjas és évi fizetéssel ellátott állása nincs, hivatalosan igazolandó. Minden egyes kérelmező részéről ezuttal teljesen új, a legutóbbi időből származó látogatójegy nagyságu fénykép csatolandó s annak alsó részén neve sajátkezűleg s olvashatóan reá írandó. Már használt, lebélyegzett, avagy hibás fényképek visszaküldetnek.

Disznóöléshez s ételek fűszerezésére használjunk szegedi „Rózsa-paprikát”. Kapható Pálffy Testvéreknél Szeged.

Színház és Irodalom.

*** A viceadmirális.** Tegnap este utolsóelőtti előadásul Milöcker bájos zenéjű operettje „A viceadmirális” került színre csaknem teljesen üres ház előtt. Ezuttal azonban a tátongó nézőtér nem kedvetlenítette el a színészeket s összegyűlének előadást produkáltak. Lorándi játszotta a címszerepet, míg az álviceadmirális Kemény Lajos adta igen temperamentumosan s dalaival nagy tetszést keltett. Zajos tapsokat kapott Tomori Melissza szép énekéért s igen bájos volt Deák né és Tóth Stefike a két civalkodó spanyol lány szerepében. Jóízű alakítást nyujtott Vágó, Cathriné, továbbá Cathri, Pintér és Pécsi. A zenekar az operette pompás muzsikáját teljesen érvényre emelte. s.

nulmányairól, az iskoláról, a tanárokról s egyéb ilyen ártatlan dolgokról. De a szeméből égő, vörös tűzsugarak cikkáztak és a fiu az ilyen ártatlan csevegések után soha sem birt este elaludni.

Most is elfogta az a különös aggodalom, mig az előszoba ajtaján csöngetett. Az asszony maga nyitott ajtót. Egy kicsit homályos volt a szoba, de azért a fiu mégis jól látta fölvilágító tekintetét és beleborzongott.

— Nincs itthon senki. — mondta az asszony mosolyogva — magam vagyok a szobaleány.

Kálmán halk, akadozó hangon mondta:
— Bocsanat, édesanyám kéreti, hogy holnap tessék elmenni.

— No de csak bejön egy kicsit?
Kálmánnak eszébe jutott, hogy hat órára a népligetben kell lennie, de azért önkéntelenül követte az asszonyt.

Bent a szalonban Szinayné rávetette két sötét szemét és így szólt:

— Miért olyan szomorú? Bántja valami?
— Igen, én nagyon szerencsétlen vagyok,

— mondta a szegény fiu és szeme tele lett könnyel, mert az érettségi vizsgára gondolt.

— Azért? Ne essék kétségbe Kálmán. — Nem olyan nagy dolog az, majd vizsgázik jövő évben.

Föllált és közelebb hajolt hozzá. A fiu megrezzen: ijedten, majdnem könyörögve nézett az asszonyra. Föl akart keln helyéről, de Szinayné egészen föléje hajolt és egy lágy, anyai mozdulattal megsimogatta a fiu szöke fejét.

direktor
színész
este Le
színre.
szani s
szerezn
Tomori
Pécsi, C
mai elő
évadban
a szinten

* M
által sz
érdekés
a nemze
levele t
ismerte
egész t
mellékle
bajos d
és érde
mazurka
ható. A
zenemű
művei t
jeles fo
félre

T

A k
Gábor e

Nap

Ferenc
Géza b
a nyilat
ház irán
Nessi-ü

Fé

miniszte

sítást. K

a mente

kérdésbe

kozatát n

Ezut

gyalását

A n

binek C

érvel az

perc szü

Szü

ellen bes

Len

a honvé

ért, mely

Budapest

lapok hir

hadnagy

kényszeri

viaskodás

Királyun

Budap

eredeti tá

illetékes

Ferenc

szár jövő

Hogy ho

Budap

eredeti tá

volt, amel

Budap

ered. tá

sága tegn

a katoná

Kossut

dalmait,

nem tudj

szemben

létései

tárgyalás

a viszony

*** Deák Péter jubileuma.** A szintársulat jeles direktorának, Deák Péternek jutalomjátékául és színészi működésének 25 éves jubileumául ma este Lecoque operettje „A kis herceg” kerül színre. Deák Péter a nevelő szerepét fogja játszani s játéka bizonyára élvezetes estét fog szerezni a közönségnek. A többi főbb szerepeket Tomori Melissa, Deákné, Kemény Lajos, Lorándi Pécsi, Cathri, Izsó, Cathriné és Vágó játsszák. A mai előadás egyúttal utolsó lesz ebben a színi évadban s remélhetőleg telt házzal fog elbueszni a szintársulat Nagybecskerekétől.

*** Magyar Lant.** A dr. Angyal és dr. Vajda által szerkesztett „Magyar Lant” decemberi száma érdekes tartalommal jelent meg, vezércikkében a nemzeti szellem hanyatlását siratja el, budapesti levele ügyes kézből a fővárosi zenei eseményeket ismerteti, költeményt hoz Szentirmay Elemértől, egész tömeg hazai és külföldi ujdonságot. Zene-mellékletében Lányi Ernő, a hírneves zeneköltő bájos dalát. Kárpáti Sándor zenetanár igen szép és érdekes műdalát úgy Pesti Tihamér esinos mazurkáját hozza. Mindhárom mű könnyen játszható. A „Magyar Lant” ez évben 90 oldal eredeti zeneművet adott ki, melyben legjobb zeneirőnk művei foglalják. A magyar zene pártolójának jeles folyóiratot ajánlhatjuk. A lap előfizetési ára félévre 4 korona.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése december 3-án.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, december 3.

A képviselőház ma délelőtt Dániel Gábor elnöklésével ülést tartott.

Napirend előtt felszólalt Kossuth Ferenc és fölvilágosítást kér Fejérváry Géza báró honvédelmi minisztertől azért a nyilatkozatáért, hogy ő csak a képviselőház iránti előzetes engedélyt halasztotta el a Nessi-ügy becsületbírósi tárgyalását.

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter rögtön megadja a kért fölvilágosítást. Kijelenti, hogy többször hangsúlyozta a mentelmi jog fontosságát és ebben a kérdésben Széll Kálmán legutóbbi nyilatkozatát magáévá teszi. (Általános helyeslés.)

Ezután folytatták az indemnitás tárgyalását.

A mai ülésen az első felszólaló Rubinek Gyula volt, aki hatásos beszédben érvel az indemnitás mellett. Beszédére öt perc szünet következett.

Szünet után Gáll Sándor a javaslat ellen beszél.

Lengyel Zoltán interpellációt intéz a honvédelmi miniszterhez azért a párbajért, melyet két szekerész-önkéntes vívott Budapesten, a szekerész-kaszárnyában s a lapok hírei szerint, az egyik segédkező főhadnagy még a súlyos sebesülés után is kényszerítette az önkényteseket a további viaskodásra.

Királyunk és Vilmos császár találkozása.

Budapest, dec. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlinből jövő, állítólag illetékes forrásból eredő értesülések szerint Ferenc József király és Vilmos császár jövő év március havában találkoznak. Hogy hol, azt még nem állapították meg.

Minisztertanács.

Budapest, december 3. (A „Torontál” eredeti táv.) Ma délután minisztertanács volt, amelyen a folyó ügyeket intézték el.

A katonai javaslatok.

Budapest, dec. 3. (A „Torontál” ered. táv.) A képviselőház véderő-bizottsága tegnap délután ülést tartott, melyen a katonai javaslatokkal foglalkozott. Először Kossuth Ferenc fejtette ki abbéli aggodalmait, hogy a függetlenségi párt jelenleg nem tudja, alkotmányos miniszterrel áll-e szemben? Fejérváry bárónak utóbbi kijelentései az országgyűlésben a Nessi-ügy tárgyalása alkalmával nagyon feszültté tették a viszonyt s ő pártja nevében szeretne

megnyugtató felvilágosítást kapni a minisztertől.

Fejérváry Géza báró rögtön megadta a kért választ a következőkben: Ő maga részéről határozottan állást foglal az immunitási törvény precízebb formulázása és szélesebb körben való kiterjesztése mellett, — a képviselőházban tett kijelentéseit illetőleg pedig csatlakozik azokhoz, melyeket védelmére Széll Kálmán miniszterelnök felhozott.

Ezek után megindult a vita az ismeretes véderő-javaslatok fölött s Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter kijelentette, hogy a bizottság által kívánt módosításokhoz a maga részéről is hozzájárul. Majd hosszabb beszédben azt fejtegette, miért szükséges a létszám emelése Mi 13 év óta nem szaporítottuk a hadsereget, holott a külföldi államok oly nagy mértékben emelték haderjük nagyságát, hogy bizonyos mértékben aggodalomra van okunk s a létszám-emelés most már elkerülhetetlen. Ami különben nem fog olyan nagy terheket róni az országra, mint a milyennek híre van. Az egész reform alig jelent többet félmillió koronánál. Az ujonctöbbség 21.900 ember lenne, 2000 az évenként elbocsátott póttartalékosok egyharmadának pótlására szolgálna, 1100 a kisebb szervezkedésekre és 5800 helyettesítőre a régebben elbocsátott katonákat. Utána Komjáthy Béla beszélt, aki a függetlenségi párt nevében kijelentette, hogy a katonai javaslatokat a párt nem szavazza meg.

Udvari vadászatok Kisjenőn.

Budapest, dec. 3. (A „Torontál” ered. táv.) Aradról jelenik: A kisjenői főhercegi uradalomban már megkezdődtek az udvari vadászatok. Hétfőn este érkezett meg Kisjenőre József Ágost főherceg, Augustia főhercegné, kiket Csukay Gyula kisjenői főszolgabíró üdvözölt Kisjenő és Erdőhegy községek lakosságának nevében. Utána az uradalom tisztjei is üdvözölték a fenséges gazdáikat. A hercegi páron kívül megérkeztek Koburg Fülöp herceg és Fülöp orleansi herceg, Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter, Gromon Dezső honvédelmi államtitkár, Szapáry József gróf, Ludvig Gyula, az államvasutak elnök-igazgatója, Révay Simon báró, Berchtold Kálmán gróf, Lindellof báró, Vécsey István báró, Zichy Elza grófnő udvarhölgy, Moncourt márki az orleansi herceg segédtszije, Klobusicky János országgyűlési képviselő, Keltz Gyula és Unterauer József udvari tanácsos. Tegnap volt az első vadászat, melynek igen szép eredménye volt.

Idegbeteg képviselő.

Budapest, december 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház folyosóján ma délelőtt kínos jelenet fordult elő. Szabó Kálmán, a siklósi kerület függetlenségi képviselője ugyanis egyszerre idegesen járkálni és hadonászni kezdett, majd Széll Kálmán miniszterelnökhöz ment s azt mondta neki, hogy ő három perc alatt föl találja a kormányozható léghajót. A miniszterelnök igyekezett megnyugtani az idegbajos embert, azután pedig képviselőbarátai közrefogták és hazaszállították.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1902. december 3.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	mérték	50 kilogr. ára		50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig	kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki uj	76	0.—	80	7.95	8.15
Pestvidéki uj	76	7.70	7.80	80	7.95 8.10
Bánsági uj	76	7.50	7.70	80	0.— 0.—
Bácskai uj	76	7.80	7.95	80	0.— 0.—
Rozs	uj	elsőrendű	70—75	6.55	6.70
		másodrendű	—	6.35	6.55
Árpa		takaromány	60—62	5.70	5.85
		égetni való	62—64	5.50	5.60
		sörtözésre való	64—66	6.—	6.—
Zab		—	32—41	6.55	6.75
Tengeri	ó	bánsági	—	0.—	0.—
		másnemű	—	0.—	0.—

Határidő-üzlet.

Budapest december 3. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén az árak nagyrészt változatlanok. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza áprilisra 7.60—7.61
Rozs áprilisra 6.61—6.62
Tengeri (májusra) 5.75—5.76
Zab (áprilisra) 6.32—6.33

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, szerda, december hó 3-án:

Utolsó előadás! Utolsó előadás!

DEÁK PÉTER igazgató 25 éves színi működésének jubileuma és jutalomjátékául:

A KIS HERCEG.

Operette 3 felv. Irták: Letterrier és Vanlov. Fordította: Rákosi Jenő. Zenéjét szerző: Lecoque.

Személyek:

Parthene herceg	—	—	—	Tomori Melisa
Montlandry ezredes	—	—	—	Kemény Lajos
Frimouse, a herceg nevelője	—	—	—	Deák Péter
Navailly	—	—	—	Lorándi
Montsevirie	—	—	—	Péchy
Tanvilly	—	—	—	Chatri Ferenc
Merignac	—	—	—	Izsó
Du Chateau Dianna, igazgatóné	—	—	—	Chatriné
Hercegnő	—	—	—	Deákné Margit
Boger	—	—	—	Tóth Stefánia
Gerard	—	—	—	Ujfalusi Izabella
Julien	—	—	—	Szendrei Mici
Gontran	—	—	—	Jónás Ilonka
Renarde	—	—	—	Vágó Géza
Tanítóné	—	—	—	Barna Ilona
Rostamer kisasszony	—	—	—	Szebeniné
Champlatre kisasszony	—	—	—	Szalóky Szidi
1-ső	—	—	—	Nagy Jenő
2-ik	—	—	—	Garay Károly

Kezdeté 1/2 8 órakor.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1902. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 34 p.
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 54 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

Nyíltér.*)

„Henneberg-selyem“

csak alulirotnál kapható valódi minőségben, bluzok és ruháknak fekete, fehér és színes 60 krajcártól 14 frt 65 krajcárig méterenként. Mindenki portó- és vámentesen kapja házhöz szállítva. Mintákat postafordultával küldök. Sveiczba kétszeres levélportó.

Henneberg G. selyemgyára (külf. cs. kir. udv. szállító) Zürich. 203/1—8.8

Guber forrás

Leghathatósabb arzén-vas-víz

vérszegénység, női betegségek, ideg- és bőrbetegségek ellen. Kapható valamennyi gyógyszerárteremben és gyógyszerkereskedésben (drogustáknál). (71-20.18)

*) Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Kitünő minőségű
styriai táblagyümölcs

kapható olcsó áron

Gutwein Vilmosnál,

Kinizsi-utca,
az izraelita-templommal szemben.
965-31

Szenzáció.

Mödlingi cipő-árak

Nagybeeskerek,

Hunyadi-utca

27. szám

a mai naptól fogva **mélyen leszállított** áron árusítanak. Mindenki meggyőződést szerezhet arról, hogy a legjobb, legtartósabb és legcsinosabb cipők oly feltűnő olcsó árak mellett, mint például:

Férfi ougos cipő 5- korona és feljebb
Férfi hegymászó (Bergat.) cipő 6- korona és feljebb
Női ougos cipő 4-60 korona és feljebb
Női fűzős vagy gombos cipő 5- korona és feljebb
Gyermek fűzős v. gombos cipő 1-60 korona és feljebb
Flu oszma . . . 3- korona és feljebb kaphatók.

Tisztelettel

Herzfeld Vilmos,
üzletvezető.

(866-x.11)

Ezidő szerint a legjobb gyártmánynak elismert

„PFAFF“-varrógépek,

melyek himzésre is igen alkalmasak, valamint mindennemű

butorok stb. a legjobb kivitelben állandóan raktáron tartatnak

Bencze Antal és fia
butorgyárosoknál
Nagybeeskerek, Hunyadi-(fő)-utca.

36825. I. szám.

Magyar kir. államvasutak
Üzletvezetőség Aradon.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak Piski állomásán lévő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdetik.

A bérlet három évre kötöttik.

A bérleti feltételek a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a piskii pályavendéglő bérletére“ feliratu borítékba zárt ajánlatok lepecsételve 1902. évi december hó 23-án déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség általános (I.) osztályánál nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 400, azaz négyszáz korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban, legkésőbb f. évi december hó 22-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el.

Ezen feltételektől eltérő, táviratilag tett, vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vételnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabadon a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Arad, 1902. évi november hó 29. én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Csenei járás főszolgabírájától.

6825/1902. szám.

963-3.2

Pályázati hirdetmény.

Öregfalu községben ujonnan rendszerezített és évi 800 korona fizetéssel javadalmazott irnok-végrehajtói állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhivatnak pályázók, miszerint eddigi alkalmaztatásukat és nyelvismereteiket kitűntető, esetleg okmányokkal is támogató kérvényüket f. évi december hó 10-éig a csenei járási főszolgabíróhoz nyújtásuk be.

Csene, 1902. évi november hó 30-án.

Uzbasich Gáspár,
főszolgabíró.

Nagy

occasio

Felsenstein Ferenc

férfi-, női- és gyermekruha kereskedésében, hol előre haladott idény és nagy készlet miatt téli ruhák

mélyen leszállított áron adatkak el.

901-x.68

HIRDETÉSEK

FELVÉTEK A

„TORONTÁL“

KIADÓHIVATALÁBAN.

FELTŰNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY

760-x.23

5075/1902. szám.

961-3.3

HIRDETMÉNY.

Alulírott eljáróság közhírré teszi, miszerint az egyesek által eluzurpált földterületek felmérése és dűloutak kitűzésének felülvizsgálata végett pályázatot nyit.

Felhivatnak azok a szakértő mérnökök, kik ezen felülvizsgálati munkát teljesíteni óhajtják, miszerint az erre vonatkozó 1 korona bélyeggel ellátott pályázati kérvényüket 1902. évi december hó 9-éig d. u. 6 óráig beadni el ne mulasszák, mert a később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Dolova község eljárósága, 1902. évi november hó 28-án.

Manojlovics György, Petrovics Mihály,
jegyző. bíró.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy butorraktáramat, kárpitos műhelyemet és a temetkezési-vállalatot a Duja kovics-féle házba (a Korona-szállóval szemben) áthelyeztem.

Együttal felhívom becses figyelmét hírneves festőművészek által készített és nálam raktáron lévő s karácsonyi ajándéknak igen célszerű

olajfestményü tájképekre.

Fényképek után életnagyságu festmények is elvállaltatnak.

Tisztelettel

Keks Henrik.

butorkereskedő, Nagybeeskereken.

912-40.5